

FUGA preambulum

Az elmúlt évtizedben egymás után, több építésszettel foglalkozó valós és virtuális hely alakult / Kévécs galéria, N&n galéria, HAP galéria, epiteszforum.hu, hg.hu stb./ . Az eredetileg képzőművészetre szakosodott intézmények közül is egyre többen adnak lehetőséget építészeti bemutatkozásoknak /Budapest Galéria, Múcsarnok, Magyar Nemzeti Galéria, Millenáris/, de mindez még mindig nem jelenti azt, hogy ez a piac telített lenne.

Véleményünk szerint a főváros és az építész szakma még sok kiállító helyet elbír, egyre többet igényel. Korosztályok, stílusirányzatok, azonos érdekeltségek szervezhetnek a közeljövőben kisebb-nagyobb, ideiglenes vagy állandósuló fórumokat. Ebbe a mozgásban lévő intézményi környezetben helyezkedik el a Budapesti Építész Kamara által létrehozott Budapesti Építészeti Központ, a **FUGA**, amely a város kortárs építészetének reprezentatív helyszíne kíván lenni. Az új galéria nem konkurencia a már működőknek, hanem egy eddig nem megfogalmazott lépték és értékrend befogadója lesz. Megjelenése tovább differenciálja a meglévő intézmények között már beindult profiltisztítás folyamatát, segítve az egyre karakteresebb arculatok kialakítását.

A **FUGA** elsőrendű üzenete: az építészet a kultúra elválaszthatatlan része. A különböző művészeti ágakból érkező kortárs alkotók bemutatásával az építészet és a társművészetek kapcsolatát kívánjuk erősíteni. Célunk, hogy a kultúrafogyasztó közönség a Budapesti Építészeti Központban otthonosan érezze magát. A **FUGA** az építészet kiemelt fontosságú területe mellett szinte minden más művészeti szakág folyamatos bemutatását biztosítja: képzőművészet, klasszikus zene, jazz, színház családi és gyermekprogramok, tudomány, könyv és film. Minden témakört előadások, fórumok, műhelybeszélgetések kísérik, találkozási lehetőséget teremtve a rendszeres és alkalmankénti látogatók számára. Távlatban szakmai és művészeti klubok működését tervezzük.

A **FUGA** alapvetése szerint az építészet olyan speciális művészeti ág, ami a technikai lehetőségek, a tudományokkal való szintézis nélkül nem létezhet, az időtálló, példaértékű művek mindezek összességéből születnek. A központ célja, hogy az összetevők bemutatása, kölcsönhatása és továbbgondolása útján mutassa meg az egészet, ugyanakkor az építészetet összekapcsolja az előzőekkel és más művészeti ágakkal.

Művészeti központként felszínre kerülnek a hasonlóságok és eltérések, a létező kapcsolatok és együttműködési hiányok, bemutatatható, mennyit profitálnak a kultúra szereplői az erős kölcsönhatásból, milyen veszteségek származhatnak az együtt gondolkodás híján. Ez a folyamat reményeink szerint újabb kapcsolódási lehetőségek felfedezését fogja eredményezni, hiszen a társművészetek elméleti kérdései között fellelhető témákról /tér, tömeg, ritmus, tömeg, transzparencia, organikuság, stb./ remélt közös gondolkodás kölcsönhatásba kerül az építészek által keresett megoldásokkal.

További tervek között szerepel a társintézményekkel történő kapcsolattartás. A kerület színházai, kiállítótermei a közelség okán is szinte naprakész együttműködésre motiválják az intézményvezetőket, szervezőket. Mindemellett keressük a lehetőséget a párbeszédre minden művészeti fórummal, szervezettel itthon és külföldön.

A **FUGA** a folyamatos rendezvényei mellett, teljes nyitva tartással, a hét minden napján könyvesboltok is helyet biztosít. A **Vincze** Kiadó magyar és idegen nyelvű kiadványai egészítik ki a **FUGA** művészeti kínálatát.

FUGA építészet

Hangsúlyosan a pozitív történések széles körű kommunikációjára törekszünk, szembeszállva a tömegkommunikációban eluralkodott negatív tendenciával: „csak a rossz hír a hír”.

Meggyőződésünk: nincs a stílusoknak hierarchiája, csak a minőségi preferencia létjogosult.

A programok fontos közös célkitűzése, hogy az események ne az egyoldalú kommunikáció szintjén működjenek, keressük a visszajelzések, viták, eszmecserek lehetőségeit.

A **FUGA** szellemiségének alapjai az építészet gazdag művészeti, mérnöki és eseménybeli hátterére mutatnak vissza, a más művészeti ágakkal való kapcsolatra épülnek.

A **FUGA** programjainak összeállításakor, vendégeinek meghívásakor nem kizárólagosan fővárosi orientációban gondolkodunk. Figyelmünk kiterjed az országra, valamint a külföldi szakmai eseményekre is. Igyekszünk minél több kimagasló személyiséget, műalkotást, stílusirányt megismertetni a közönséggel.

kiállítások

Az építészeti kiállítások kiválasztásakor a legfontosabb szempont az volt, hogy a város egészét vagy nagy részét, a város lakók többségét érintő, előremutató munkákat mutassuk be. Válogatási szempont az is, hogy ne csak - a laikus közönség által nehezen olvasható - építészeti rajzok kerüljenek bemutatásra, hanem az ötlettől az átadásig, a folyamatok minél teljesebb vertikuma. Határozott szándékunk a mérnöki tudományok – mint az építészettel legszorosabb kölcsönhatásban lévő szakterület - felé történő nyitás.

galéria fórum

A **FUGA** kiállításaihoz kapcsolódó, vagy önálló témára szervezett beszélgetések építészekkel, meghívott szakértőkkel, a folyamatok szereplőivel - megrendelőtől a kivitelezőig -, felkészült moderátor vezetésével, a nagyközönség előtt.

Alkalmas témák esetén a kiállítás megnyitók és a hozzá kapcsolódó fórum között helyszíni bejárásokat, **FUGA** túrákat szervezünk, amelyek egy éppen zajló építkezés bejárását biztosítják szakemberek és érdeklődők számára.

építészet kritika élőben

Az elmúlt évtizedben egyre több és sokoldalúbb építészetkritikai fórum alakult. Jelentős részük azonban az írott vagy a digitális sajtóban zajlik. A **FUGA** havonta egy alkalommal lehetőséget kínál a személyes, élő építészeti kritika megjelenésére. A kritika tárgya általában egy friss, nemrég átadott épület, építészeti alkotás, de időnként egy-egy régi, nagy visszhangot kiváltó mű újratárgyalására is sort kerítünk. A kiválasztott épülethez nem feltétlenül kapcsolódik a **FUGA** termeiben kiállítás, azt is tervezzük, hogy a kiállítás egy másik helyszínen tekinthető meg /ezzel is

biztosítva ez intézmények közötti kapcsolatot/. A szerzők prezentáción mutatják be művüket, majd egy laikus városlakó, utána vájtszemű építészetkritikusok elemzik, befejezésül a szerzők reagálnak az elhangzottakra.

kirakatban /A könyvesbolt-kávézó reprezentatív kirakatában kap helyet ez a programsorozat, de a sorozatcím nem csak a helyre, hanem a nyilvánosságra is utal./

főépítészek klubja

A Főépítész a 23 kerület főépítészeivel a fővárosi szakmai kérdésekről beszélget. Aktuális térségi vagy helyi témáktól kezdve egy-egy készülő jogszabály vitájáig a sorozat az épített környezethez kapcsolódó döntések szakmai előkészítésének részét képezi.

városfejlesztési műhelybeszélgetések

Budapest főépítésze szakértők meghívásával a városfejlesztési stratégiának a főváros értékeit előhívó és erősítő témaköreit kínálja vitára, műhelymunkára. Tervezett témáink a városi élethez kapcsolódó kérdéseket vetnek fel: városi szövet, Budapest belső területeinek építészeti karaktere, városrészközpontok, kulturális terek és közterek, fenntartható Budapest akcióprogram elemei, vizuális szennyezés, fővárosunk zöldhálózata, nagy sugárútjaink.

Cselovszki Zoltán Belváros - Lipótváros főépítésze személyes hangvételű előadásai az új Főutca programról.

földalatti beszélgetések – epiteszforum.hu

Az Építészfórum évek óta, különböző helyszíneken rendezte a Földalatti beszélgetések című, nagysikerű sorozatát. A rendezvénysorozat célja, hogy közelebbről szemügyre vegyünk a kisebb léptékű építészeti beruházások esetén alkalmazható elveket, módszereket és technológiákat, és hogy előadások, viták és esettanulmányok formájában ne csak a szakma, hanem a téma iránt érdeklődők /építetők, beruházók, gyártók, feltalálók/ számára is értékes párbeszédet indítsunk el. Az autonóm /nagy hálózatoktól független/ ház koncepciójából kiindulva olyan témákat vetünk fel, mint a passzívház, zöld-homlokzat, régi és új *helyi* építési anyagok, újrahasznosított építészet, minősítési rendszerek, az energia vagy a „csináld magad” /DIY/ módszerek kérdése.

A rendezvénysorozat kurátorának az Építészfórum az autonóm ház és település koncepció kidolgozóját és a kérdéskör évtizedes tapasztalatokkal bíró építész szakértőjét **Ertsey** Attilát kérte fel.

A **FUGA** építészet szerkesztője **Nagy** Bálint.

FUGA képzőművészet

A **FUGA** a képzőművészeti kiállítások bemutatásával az építészet és a társművészetek kapcsolatát kívánja erősíteni, összekapcsolva azokat a művészeti ágakat, amelyek mindig is összetartoztak. Számos képzőművészt foglalkoztatnak az építészekével azonos elméleti, esztétikai kérdések. Olyan kortárs alkotókat mutat be, akiknek a művészi munkáiban az építészet és a képzőművészet egymással kölcsönhatásban működik együtt, akiknél az építészeti irányultság egy fajta útkeresést, a megújulás lehetőségét jelenti. A válogatás alapja a stíluspreferencia helyett a minőség és a műfaji nyitottság. A mű megjelenési formája lehet épület léptékű szobor, festmény, nyomtatvány vagy akár teremnyi méretű installáció. Az induló kiállítások sorában olyan elismert magyar alkotók szerepelnek, akik munkásságukkal kivívták a szakmai kritika és a nagyközönség elismerését.

A **FUGA képzőművészet** szerkesztője Murányi Sándor és Vaszil Viktória.

FUGA könyvesbolt

A **FUGA** könyvesbolt működtetője, a **Vince** Kiadó a magyar művészeti és ismeretterjesztő könyvkiadás és forgalmazás meghatározó szereplője, az ország fontos fókuszpontjain, a Múcsarnokban, a Magyar Nemzeti Galériában és a Művészetek Palotájában működtet könyvesboltot.

A kiadó a magyarországi művészeti könyvkiadásban hiánypótló szerepet töltött be azzal, hogy a 90-es évek elején képzőművészeti kis- és nagymonográfiákat, építészeti és design könyveket jelentetett meg kiemelkedően magas szakmai színvonalon, de ugyanakkor széles rétegek számára elérhető áron. A művészeteken kívül kiadványai között fontos szerephez jutnak a természet- és társadalomtudományi ismeretterjesztés, a családi, utazás- és életmódkönyvek, referencia-kiadványok, valamint gyermekeknek szóló sorozatok is. Kiemelkedő szakmai színvonalának elismeréseképpen 2005-ben a **Vince** Kiadót az Év Kiadójának választották.

Kiterjedt nemzetközi szakmai kapcsolatrendszerének köszönhetően számos úgynevezett együttműködésben vesz részt, kizárólagos hazai partnere több nagy nemzetközi kiadónak /Taschen, Könemann stb./, sőt, a magyar könyvkiadásban kivételként a nemzetközi piacra is dolgozik.

Az intézmény falai között kialakított reprezentatív könyvesbolt profilját elsősorban az építészet, a design és egyéb művészetek határozzák meg, kiegészítve a **FUGA** tevékenységéhez kapcsolódó más témákkal: zenei kiadványokkal, gyerekkönyvekkel. A központ életével párhuzamosan, a látogatottság és a kereslet tapasztalatai folyamatosan alakítják választékot. A cél egy olyan szakkönyvesbolt kialakítása, amelynek kínálata széles közönséget szólít meg, ahogy az intézmény egésze sem csupán célirányos látogatókra számíthat.

A **FUGA** könyv kínálatának összeállítói **Gál** Katalin és **Vince** Eszter

FUGA jazz

A **FUGA** Klub programok részeként október 2-án indul a **FUGA** Jazz Klub, amelyben minden pénteken este fél nyolctól a hazai jazz élet legismertebb művészei mellett a fiatalabb generáció kiemelkedő tehetségeinek zenekarai is helyet kapnak.

A legendás Petőfi Sándor utcai jazz klub /Építők Műszaki Klubja/ a hatvanas-hetvenes években már a hazai jazz élet egyik legelső helyszíne volt. Októbertől ugyanebben az épületben, csak ezúttal a földszinten lévő nagyteremben zajlanak majd a koncertek.

A programok összeállításánál szempont volt, hogy olyan zenekarok játsszanak, akiknek sajátos megszólalásuk, repertoárjuk van, és formailag is igényes kompozíciókkal lépnek a közönség elé.

Minden hónap első péntekén a László Attila–Oláh Kálmán Quartet az est házigazdája, de a 2009. évben havonta egy-egy alkalommal olyan zenei különlegességekre is sor kerül, mint a magyar jazz szaxofonosok, jazz zongoristák, vagy a jazz gitárosok estje.

A koncerteken már idén is hallható lesz a hazai jazz élet legjelesebb képviselőinek jó része.

A **FUGA Jazz** programjainak összeállítója és szerkesztője **László Attila**.

Az estek külön érdekessége lesz, hogy minden második alkalommal a koncert két része között a kortárs táncművészet képviselői jelennek meg rövid előadásokkal, performanszokkal, **Ladányi Andrea** és **Angelus** Iván művészeti vezetésével.

FUGA család

A gyerekprogramban is egyediségre, eredetiségre törekszünk. Az egyetlen hely lesz a városban, ahol minden hónapban **Bohóc-játszóház** és **Bohóc-színház** működik majd. Ennek lényege, hogy különleges, egyedi tervezésű és kivitelezésű közegben-díszletben, felnőtt bohócokkal együtt játszhatnak a gyerekek. A tervezett bohóc játszóház és bohócszínházi előadások bázisát nagy szakmai gyakorlattal rendelkező, magyar és külföldi mesterek által képzett, és a Piros Orr Bohócdoktorok Alapítvány jóvoltából, hazai és nemzetközi workshopokon rendszeresen részt vevő bohócok adják.

Beindul a **Vacka Klub** is, amelyben Gaál Zsuzsa a Vacka rádió elbűvölően eredeti, kedves és szellemes meseírója és csapata Hókupackavackán rengeteg játékkal és meglepetéssel várja a gyerekeket. Minden második hónapban pedig a Vacka Rádió zenekara a Hébe-hóba banda ad koncertet.

Havonta egyszer **Mozgás és Játék - kíváncsiságból és örömből** délutánt tartunk, amelyben improvizatív zenés, mozgásos, mesés játékok megszületéséhez igyekszünk inspirációt, kedvet, közeget teremteni mind a gyerekek mind szüleik részére.

Minden alkalommal működtetni fogunk egy-két nem szokványos **kézműves műhelyt** is: lesz gépszobor-, kavicsszobor-, zöldségszobor műhely, különleges, háztartási hulladékból készülő

hangszerek is születnek majd, lesz: agyagozás-maszatolás, terepasztal-készítés és filmforgatásban is reménykedünk.

A **FUGA család** szerkesztője **Kamilla-Karamella**, egy immár a felnőtt nemzedék által jól ismert, de „szellemi és lelki képességei által” változatlanul mulatságos és szeretetre méltó bohóc, **Vági Zsuzsaként** a bohócjátékok kitalálója, a bohócszínház és az egész gyermekprogram működtetője, háziasszonya, szervezője.

FUGA komolyzene

Komolyzenei programjainkon belül is az építészet és a zene közötti kapcsolatot firtatjuk időben és térben. Milyen törvényszerűségek, szabályok működnek oda-vissza, korok és stílusok szerint? Hogyan inspirálja az építészet a zeneművészet kiváló képviselőit? Két sorozat indításával keressük a válaszokat:

muzsikáló építészettörténet

Az építészettörténet nagy korszakaira zenével reflektáló koncertprogram. A terem adottságaihoz igazodva elsősorban vokális illetve kamarazene művek hangoznak el. Minden alkalommal egy-egy rövid bevezetés ismertetné a koncert műsorát, és a programválasztás motivációját. A zeneművek válogatása, egy-egy koncert zenei anyaga nem feltétlenül az építészettörténeti stílussal azonos idejű zenei korszakból áll majd össze, törekszünk arra, hogy az adott korra utaló kortárs mű is elhangozzék.

A koncertek tervezett időtartama kb. 60 perc, előadói kérésre rövid szünettel, vagy szünet nélkül.

kortársaink

2010 januárjában induló, elsősorban irodalmi koncertekként felépülő sorozat építészet-irodalom és zene kapcsolatra épül. Mottóként minden koncert elején elhangzik majd 1-1 rövid, maximum 5 perces miniatűr, melynek megírására a Zeneakadémia Zeneszerzés Tanszakának hallgatóit kérjük fel, a darabok apropójául pedig 1-1 kortárs budapesti új épület szolgálna.

A **FUGA komolyzene** sorozat szerkesztője **Rajk Judit**.

FUGA Film

örökmozgó építészet

Az építészet és a film egyaránt a vizuális művészetekhez tartozik, s mindkettőnek van praktikus oldala is. Az építészeti filmezés e két terület közös részhalmaza. Filmklubunkban olyan építészeti és urbanisztikai tárgyú alkotásokat vetítünk, amelyek televíziós vagy egyéb konkrét céllal készültek, nem kötődnek konkrét alkalmakhoz, de változatlanul aktuálisak. E mozgóképes produkciók alkotóit és résztvevőit kéthetente, hétfőn esténként, a vetítést követő közös, oldott beszélgetésre is várja a két

A **FUGA film** klub gazdái **Csontos Györgyi** és **Csontos János**.

FUGA tudomány

Science Café

A Science Café /másképpen Café Scientifique/ kezdeményezése Nagy-Britanniából indult, majd széles körben terjedt el Európában s az Egyesült Államokban is hatalmas népszerűségnek örvend. Olyan rendezvényeket jelöl, melyeken neves tudósok mutatják be közérthetően a tudomány és technológia legújabb eredményeit, beszélgetve is a laikus résztvevőkkel. A Science Café helyszíne általában egy kocsmá, kávézó, illetve étterem.

Mindennek jegyében indul tudományos sorozatunk a **FUGA** kulturális központban. Jellegzetessége, hogy a tudósok és érdeklődők találkozását a tudomány vizualizáció eszközeinek alkalmazásával teszi még izgalmasabbá. Animációk, grafikonok, filmbejátszások segítenek a tudományos érvelés megértésében és a civilek kérdései, aggodalmai, szempontjai érzékeltetésében. A program internetes felülete biztosítja az interaktivitás lehetőségét, az események professzionális televíziós rögzítése révén pedig médiaeseménnyé válnak a rendezvények.

A **FUGA** tudomány látványos bemutatókkal fiatal kutatókat ismerteti meg a közönséggel. Párbeszédre hívja a tudomány és a civil szféra képviselőit, hogy egyebek közt a nanotechnológia vagy a humán genomika témakörében megfogalmazzák a tudomány válaszait a laikusok kétségeire és elvárásaira. Egy sajátos új műfaj, a tudományos, információs talkshow nyilvános felvételén is részt vehetnek az érdeklődők. A magyar felsőoktatás kérdéseiről újszerű, szakmai alapú beszélgetéseket szervezünk.

A **FUGA tudomány** szerkesztői **Fábri György** és **Kerülő Tünde**.